

«Η ΜΠΛΕ ΑΛΕΠΟΥ» (Φράντζ Χέρκτζεκ, 3 πράξεις).

Είς τὸ θέατρον «Ρέτ» ἐδόθη τὸ βράδυ τῆς Παρασκευῆς ἢ κατωδία τοῦ Φράντζ Χέρκτζεκ «Ἡ Μπλε Ἀλεπού» (μετάφρασις Βασ. Ἀργυροπούλου, σκηνικὰ τοῦ κ. Κλώνη, τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου). Ἕνας διάσημος καθηγητὴς, ἀσχολούμενος μὲ «Υδρομέδουσες τῶν γλυκῶν ὕδαν τῆς Οὐγγαρίας καὶ τῶν γειτονικῶν χωρῶν», ὁ Παῦλος (κ. Ἀρώνης) πλούσιος ἀλλὰ δοσμένος ἐπὶ τὴν ἐπιστήμη του ἔχει πρὸ πέντε ἐτῶν παντρευθῆ με μιὰ ὀμορφότατη, ἀλλὰ φτωχή, ἔξυπνη, περήφανη, νεώτατη κοπέλλα, γυναίκα 100%, τὴν Ἰλόνα (Μαρίκα Κοτοπούλη). Ἡ Ἰλόνα τώρα — πέντε χρόνια μετὰ τὸ γάμο της — ἀσχολεῖται μὲ τὸ κυνῆγι «μπλε ἀλεπούς». Θέλει νὰ κάμῃ μιὰ γούνα, δὲν γνωρίζει ἀκόμα ἂν θὰ προτιμήσῃ τὸ ἄλφα ἢ τὸ βῆτα σχέδιο. Γι' αὐτὸ διαρκῶς εὐρίσκειται στὸ γυνῆ της, τοῦ ὁποῦ ὁμοῦς τὸ μαγαζὶ εἶνε στὸν ἴδιον δρόμον ὅπου καὶ τὸ σπίτι ἑνὸς βαρῶνου Τρίλ (κ. Καρούσου) εὐγενοῦς, ἀεροπόρου, ἀνθρώπου τῆς ἡμέρας, κατακτητοῦ γυναικείων καρδιῶν, ἀνθρώπου στὶς φλέβες τοῦ ὁποῦ ἕν τούτοις δὲν τρέχει αἷμα ἀλλὰ ματαιοδοξία. Πρόκειται περὶ ἑνὸς καυχησιάρη, τελείου ἠντέλου «καρδιοθραύστη» τῆς ἐποχῆς.

Ἡ Ἰλόνα τὰ ἔχει μπλέξει μαζί του. Τυχαίως ὁ ἀπὸ πενταετίας φί-

λος τοῦ σπιτιοῦ Τιμπὸρ (κ. Γ. Παπᾶς) ποῦ ἀγαπᾷ τὴν Ἰλόνα... χωρὶς νὰ τὸ ἔχη καταλάβει καὶ νομίζει ὅτι αἰσθάνεται δι' αὐτὴν φιλίαν, ἐκτίμησιν, σεβασμόν, ἐπειδὴ εἶνε ἀψογη, κυρία, τελεία, ἀνακαλύπτει ὅτι ἡ Ἰλόνα πηγαίνει στὸ σπίτι τοῦ Τρίλ, πίνει μαζί του σαμπάνια κτλ. Μία ἀνεψιά τοῦ καθηγητοῦ, ἡ Λίζα (κ. Ρίτα Μυράτ) ποῦ ἔχει θάλει στὸ μυαλό της νὰ παντρευθῆ τὸν καθηγητὴ καὶ ὑποκρίνεται ὅτι εἶνε δοχεῖον παντὸς προτερήματος («ἡ ἀποστολὴ τῆς γυναίκας — λέγει — εἶνε νὰ ὑπηρετῆ»), «θαυμάζει τὸν ἀγγελό της μυστικά», μαγειρεύει «ὠραία ντολμάδες λάχανο» καὶ σκοτώνεται ἐπὶ τὴν ἀγορὰ γιὰ νὰ ψωνίσῃ πρὸς 6.90 πέγκος τὸ ψάρι διὰ τὸ ὁποῦ ὁ ψαρᾶς τῆς ζητεῖ... 7 πέγκος). συμπληρώνει τὰ πρόσωπα τοῦ ἔργου, τὸ ὁποῦ παίζεται στὸ σαλόνι ἑνὸς σπιτιοῦ ἔξω ἀπὸ τὴ Βουδαπέστη.

Ὁ Τιμπὸρ ἀπογοητεύεται ἀπὸ τὴν ἀνακάλυψιν του, ἡ ζήλεια του (διότι αὐτὸ εἶνε πράγματι τὸ αἰσθημα ποῦ τὸν ἐξερεθίζει καὶ ποῦ ὁ ἴδιος τὸ θεωρεῖ θυμὸν καὶ ἀηδίαν, διότι ἔπεσε τόλῃ χαμηλὰ ἡ γυναίκα τὴν ὁποῦ ἔθεώρει προσωποποιήσιν τῆς ἀρετῆς καὶ ἀξιοπρεπειᾶς) ζεσπᾷ. Ἐκδικεῖται. Σ' ἕνα γεῦμα φέρει μαζί του τὸν «καρδιοθραύστη» καὶ δίνει ἐπὶ τὴν συζήτησιν τὸν τόνον ποῦ χρειάζεται ὥστε ἡ Ἰλόνα ν' ἀντιληφθῆ τί εἶδους κουμάσι εἶνε ὁ τελευταῖος τὸν ὁποῦν καὶ διώχνει. Πληγωμένη ὁμολογεῖ στὸν ἄνδρα της ὅτι τὸν ἀπάτησε καὶ ὁ καθηγητὴς ὠθούμενος «στὸν δρόμον τοῦ καθηκόντος καὶ τῆς τιμῆς» ἀπὸ τὸν Τιμπὸρ, χωρίζει μαζί της. Μετὰ 14 μῆνες ἡ Ἰλόνα εὐρίσκειται ἐπὶ τὴν ἀνάγκη νὰ συναντηθῆ με τὸν καθηγητὴ γιὰ κάποια ζητήματα περιουσιακά. Ὁ Τιμπὸρ παρακαλεῖται ἀπὸ τὸν φίλον του νὰ διαχειρισθῆ αὐτὸς τὴν λεπτὴν συνομιλίαν. Ἀποτέλεσμα: Συναντᾶται με τὴν Ἰλόνα.

Ἡ ὠραία καὶ κομψὴ γυναίκα εἰς τὴν συνάντησιν αὐτὴν θρῖσκει τὸν τρόπον μιᾶς ἐξηγήσεως ἀπὸ τὴν ὁποῦ βγαίνει ὅτι ὁ «νας τους ἀγαπᾷ τὸν ἄλλον ἀπὸ τὴν στιγμὴν ποῦ γιὰ πρώτη φορά ὁ καθηγητὴς, ἀρραβωνιασμένος, ἀκόμη τότε πρὸ πέντε χρόνων, παρουσίασε γιὰ πρώτη φορά στὸ φίλον του Τιμπὸρ, τὴν «μνηστὴ» του. Ὁ Τιμπὸρ καὶ ἡ Ἰλόνα παντρεύονται ἔνῳ λίγο πρὶν ἔχουν κι' ὄλας κάμει τὸ ἴδιον ὁ καθηγητὴς καὶ ἡ Λίζα. Αὐλαία.

Αὐτὸ εἶνε τὸ ἔργο, τὸ ὁποῦ ὀφείλεται εἰς τὸν —κατὰ τὸ πρόγραμμά— «ἀντιπροσωπευτικώτερον συγγραφέα» τῆς Οὐγγαρίας (μυθιστοριογράφου, διηγηματογράφου, πολιτευτῆ κλπ. παρμμοιαζόμενον — πάντοτε κατὰ τὸ πρόγραμμα— με τὸν Ἑρρίκο Μπέκ γιὰ τὴν θείαν ψυχολογικὴ παρατηρητικότητά του, με τὸ Μαριβῶ γιὰ τὴν λεπτότητα τοῦ διαλόγου του, με τὸ Μωπασσάν, ὡς διηγηματογράφου). Ἐπίσης ἀπὸ τὸ πρόγραμμα πληροφοροῦμεθα ὅτι ἡ Μπλε Ἀλεπού εἶνε τὸ ἔργο ποῦ παίζεται ἐπὶ τὸ Βερολίνο ἀπὸ 18 μηνῶν, ὅτι τὸ ἔχουν παίζει ἐπὶ τὴν Ἰταλία ἡ Ἐμμα Γκραμάτικα, ἐπὶ τὴν Γερμανία ἡ Λεοπολδίνη Κωνσταντίν καὶ ἡ Ὀλγα Τσέχοβσκα καὶ ἐπὶ τὴν Γαλλία ἡ Φρανσί καὶ ὅτι ἐδῶ ἀνεβιβάσθη διὰ νὰ γνωρίσῃ τὸ Ἑλληνικὸ κοινὸ τὸν Οὐγγρον συγγραφέα καὶ «με τὴν βεβαιότητα ὅτι τὸ ἔργο θὰ γνωρίσῃ καὶ ἐδῶ τὴν ἴδιαν ἐπιτυχίαν ποῦ γνωρίσει σὲ ὅσα θέατρα ἐπαίχθη τόσο ἐπὶ τὴν Εὐρώπῃ ὅσο καὶ ἐπὶ τὴν Ἀμερικῇ».

Ἄπαντοῦμε ἑ Μακάρι. Προσωπικῶς, διαπιστοῦμε μιὰ κομψότητα διαλόγου καὶ κάποιον ἐπιδεικτικὸ πνεῦμα (φτηνά ἐν τούτοις μᾶλλον καὶ τὰ δύο), μίαν δεύτερη πράξι πολὺ καλὴ, καταστάσεις ἐν τούτοις ἐξεζητημένες, τόσοσ ὥστε βεβαίως δὲν θὰ μπορούσε —τούλάχιστον— γιὰ τὴν «Μπλε Ἄλεποῦ» του νὰ παραλληλισθῆ ὁ συγγραφεὺς μὲ τὸν Μπέκ τῶν «Κοράκων» καὶ τῆς «Παριζιέν» ὡς παρατηρητῆς ψυχολογικός, οὔτε δὲ καὶ μὲ τὸ Μαριβώ ἀπὸ ἀπόψεως λεπτότητος διαλόγου, ἐκτὸς ἐὰν ἐκεῖνος πού θὰ τὸν ἐχαρακτήριζε ἔτσι ἦσαν πολὺ... τολμηρὸς ὡς πρὸς τὴν μεταχείρισιν πού ἐπιβάλλεται ἀπέναντι τῆς ἀληθείας.

Ἡ κ. Μαρίκα εἰς τὸ ρόλο τῆς Ἰλόνας πολὺ καλὴ.

Ὁ ρόλος τῆς —γυναίκας ὡμορφης καὶ κομψότατης— στὸ ἔργο αὐτὸ τῆς ἐπέτρεψε νὰ παρουσιάσῃ ἕνα σωρὸ τουαλέττες περίφημες καὶ ἄλλα τόσα καπέλλα στὴν τελευταία λέξι τῆς ἐφετεινῆς μόδας πού ἄλλως τε εἰς τὸ κεφάλαιον αὐτὸ ἔχει ἐπινοήσει τίς πλέον τερατώδεις καὶ ἐξωφρενικὲς κατασκευές. Ἄξιοι τῆς κ. Κοτοπούλη στοὺς ρόλους των καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι συνεργάται τῆς στὸ ἔργον αὐτὸ μὲ τὰ ἐλάχιστα πρόσωπα. Ξεχωριστὰ καλὸς ὁ κ. Ἀρώνης. Περὶφημο τὸ σαλόνι καὶ γενικὰ τὸ ἀνέβασμα.

Εὐχομαι εἰλικρινὰ τὸ πρόγραμ-

μα νὰ θῆ ἀληθινὸ στὴ θεβαιότητα πού διατυπώνει ὅτι ἡ «Μπλε Ἄλεποῦ» θὰ γνωρίσῃ κι' ἐδῶ τὸ θρίαμβο πού γνώρισε ἄλλοῦ. Τὸ ἐλπίζω ἐν τούτοις πολὺ ὀλιγώτερο. Ἡ «Μπλε Ἄλεποῦ» θέλει νὰ εἶνε ἔργο μπουλθάρ ἀλλὰ τὸ «πνεῦμα τοῦ μπουλθάρ» εἶνε λουλοῦδι —καλὸ ἢ κακὸ, ἀδιάφορο— ἀποκλειστικά Παριζιάνικο καὶ ἡ «Μπλε Ἄλεποῦ» εἶνε ...Οὐγγαρέζα.

ΠΟΛ. ΜΟΣΧΟΒΙΤΗΣ